
	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Додипломске академске студије		
	Студијски програм:	Просторно планирање Општи смјер	

Назив предмета	Културни аспекти просторног планирања			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
КАПП	Обавезни	VIII	2+1	4
Наставници	Др Милијана Окиљ, доцент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	-

Циљеви изучавања предмета:
Стицање основног знања о културним добрима и њиховом третману у просторно-планским документима. Циљ је да се развијају способности студената да анализирају карактер и вриједности амбијента, основне природне, функционалне, просторне и ликовне елементе који дефинишу простор и које треба очувати, као и развијање креативност студената у тражењу могућности њиховог реafirмисања и унапређења кроз планирање.

Исходи учења (стечена знања):
Знања и способности везане за очување и унапређење историјских амбијената и плаанирање у складу са њиховим културно-историјским вриједностима, просторним карактеристикама и савременим потребама. Стичу се специјалистичка знања везана за основне теоријске принципе и практичне приступе истраживању и валоризацији заштићених цјелина, предјела и грађевина. Интегрисани, широк поглед на урбане и руралне средине и разумијевање историјских објеката, као саставних дијелова окружења.

Садржај предмета:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Уводно предавање. Културна добра и њихов размјештај у Републици Српској 2. Култура као стратешки урбани ресурс 3. Појам градитељског наслеђа и културног добра. Основни појмови у области заштите градитељског наслеђа 4. Историја заштите градитељског наслеђа у свијету 5. Историја заштите градитељског наслеђа у БиХ-Републици Српској 6. Међународне конвенције, повеље, агенде, препоруке 7. Проучавање градитељског наслеђа – методе, помоћне дисциплине 8. Врсте културних добара 9. Вредновање градитељског наслеђа, правна заштита градитељског наслеђа 10. Народно градитељство, очување и заштита 11. Културни пејзаж као баштина, материјална култура као баштина 12. Културно-историјско наслеђе као фактор развоја туризма 13. Стратегија обнове и мјесто културног наслеђа у просторним и урбанистичким плановима 14. Заштита и обнова историјских урбаних цјелина 15. Анализа карактеристичних примјера валоризације и заштите историјских урбаних цјелина у нашој земљи и свијету

Методe наставе и савладавање градива:
Предавања, вјежбе, семинарски рад и консултације. Предавања: интерактивна настава

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бргуљан, В, <i>Правна заштита</i>, Београд 2000. 2. <i>Културно наслеђе</i>, Избор најзначајнијих докумената Савета Европе, Београд 2004. 3. Šoe, F, <i>Urbanizam utopija i stvarnost</i>, Београд 1978. 4. Mumford, L, <i>Grad u Istoriji</i>, Београд, 2003. 5. Марасовић Т, <i>Заштита градитељског наслеђа</i>, Сплит, 1983. 6. Ненадовић С, <i>Заштита градитељског наслеђа</i>, Београд, 1980. 7. <i>Закон о културним добрима</i>, Службени гласник РС 11/95 и 103/08 8. Graham B, Ashwort G.J. i Tunbridge J.E, <i>A Geography of Heritage</i>, London 2000. Допунска литература: Landscape and Urban Planning, www.elsevier.com/locate/landurbplan

Облици провјере знања и оцјењивања:
--

Похађање наставе - 5 бодова; Семинарски рад (презентација) – 20 бодова; Колоквиј-15 бодова; Усмени испит – 60 бодова.				
Похађање наставе	2	Семинарски рад	20	Завршни испит
Активност на настави	3	Колоквиј	15	60
Посебна назнака за предмет:				
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Милијана Окиљ, доцент				

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ	
	ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ	
	Додипломске академске студије	
Студијски програм(и):	Географија	

Назив предмета	Географија насеља			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
-	Обавезни	5 и 6	2+2	10
Наставници	Др Мира Мандић, ванредни проф.			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова за слушање предмета. Услов за полагање је положен испит Основи антропогеографије.	Положен испит

Циљеви изучавања предмета:
Формирање предодби о размјештају насеља на Земљи, факторима оснивања и развоја. Спознавање значаја руралног простора за укупни развој. Анализа типолошких и развојних карактеристика сеоских насеља. Усвајање знања о факторима развоја и релевантним процесима у развоју и трансформацији градских насеља и њиховом утицају на регионалну организацију и развој простора. Упознавање развојних карактеристика и просторно-функционалне организације насеобинског система Босне и Херцеговине (Републике Српске).

Исходи учења (стечена знања):
Овладавање материјом и конкретна примјена знања о насељима и њиховој функцији у организацији и развоју геопростора. Развијање истраживачких способности, овладавање методологијом, методама и техникама истраживања у функцији развоја и уређења руралних насеља и простора. Усвајање примјенивих знања о развоју градских насеља и њихових структура и њиховој улози у просторно-функционалној организацији и успостављању уравнотеженог развоја геопростора.

Садржај предмета:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Појава, развој и значај географије насеља <i>Методe и технике истраживања</i> 2. Физичко-географска основа као фактор развоја насеља, границе насељености <i>Утицај природно-географских фактора на развој и карактеристике насеља – анализа на примјерима</i> 3. Друштвено-географски фактори развоја насеља <i>Утицај друштвено-географских фактора на развој и карактеристике насеља – анализа на примјерима</i> 4. Релевантна географска обиљежја насеља <i>Анализа међуусловљености појединих географских обиљежја насеља</i> 5. Географске основе размјештаја и микроположаја насеља <i>Типични географски положаји – утицај на развој насеља – примјери, рад с топографским картама</i> 6. Историјско-географски развој насеља: фазе, просторни размјештај, развојне карактеристике <i>Функција насеља у развоју и организацији простора – компаративна анализа</i> 7. Типологија насеља; Привремена насеља – типови и функције <i>Примјери традиционалних и савремених привремених насеља – компаративна анализа</i> 8. Сеоска насеља и рурални простор – општа обиљежја села и атара <i>Индикатори издвајања руралног простора, Типологија и структура атара – рад с катастарским картама</i> 9. Типологија сеоских насеља <i>Компаративна анализа типолошких карактеристика насеља</i> 10. Утицај савремених друштвено-географских процеса на трансформацију сеоских насеља, атара и посједа; Мјере и посљедице аграрне реформе <i>Анализа на примјерима – регионалне разлике у испољености друштвених процеса</i> 11. Савремене тенденције у размјештају и развоју села у свијету <i>Компаративна анализа – примјери (рурални простор по континентима)</i> 12. Развојни проблеми и карактеристике насеобинске мреже руралних подручја у окружењу <i>Издавање руралних проблемских подручја у региону</i> 13. Географско-историјски развој и типолошке карактеристике сеоских насеља у БиХ <i>Анализа развојних карактеристика и процеса у насеобинском систему-историјско-географски приступ</i> 14. Актуелни проблеми савременог развоја сеоских насеља у Босни и Херцеговини и Републици Српској <i>Издавање просперитетних и проблемских руралних подручја</i> 15. Савремени проблеми и начин валоризације руралног простора у пракси и документима Европске Уније <i>Развојне стратегије руралног простора, комплексна валоризација руралног простора</i> 16. Појам града, развој урбане географије и географских истраживања градова <i>Методe и технике истраживања урбаних система</i> 17. Историјско-географски развој градова и њихова улога у геопростору

<p><i>Компаративна анализа развојних карактеристика и функција града у простору кроз историју</i></p> <p>18. Фактори, степен, динамика и карактеристике урбанизације свијета <i>Компаративна анализа развојних фаза урбанизације на примјерима континента и регија</i></p> <p>19. Развој градских функција и функционална класификација градова <i>Анализа функционалних типова града на примјерима - утицај на простор</i></p> <p>20. Теорије и модели просторне организације града <i>Анализа теорија и модела, методологија истраживања</i></p> <p>21. Елементи и фактори просторне структуре града – искориштавање градског земљишта <i>Примјери просторно-функционалне организације – анализа, картографско приказивање</i></p> <p>22. Просторно-функционална структура града – услужне функције <i>Примјери типова пословних центара - анализа</i></p> <p>23. Производна и стамбена функција у градском простору <i>Примјери просторне организације - анализа</i></p> <p>24. Саобраћајни систем града. Рекреативне и друге површине градског простора. <i>Утицај саобраћаја на просторно- организациј уграда, проблеми просторно-функционалне организације, просторни концепти</i></p> <p>25. Становништво као елемент и фактор просторне структуре града <i>Демографска и социоекономска анализа урбаних средина</i></p> <p>26. Морфолошка структура и план града. Цвијићева истраживања културно-генетских типова вароши на Балканском полуострву <i>Културно-историјско наслеђе у функцији савременог развоја</i></p> <p>27. Град као екосистем <i>Социјални и еколошки проблеми савременог града- примјери, методе и приступи у хуманизацији града</i></p> <p>28. Фактори развоја градских насеља на простору Босне и Херцеговине <i>Анализа развојних проблема у постсоцијалистичком периоду, градови близанци у функцији трансграничног развоја</i></p> <p>29. Субурбанизација, градска регија, агломерација, мегалополиси- фактори формирања и развојне карактеристике <i>Издавање урбаних регија, компаративна анализа развојних карактеристика</i></p> <p>30. Град као чвориште у простору -Нодална регија. Утицај градског и просторног реструктурирања привреде на развој урбаних система у свијету. Карактеристике развоја градова у земаљама у транзицији <i>Тенденције у савременом развоју и организацији градова. Нодално-функционална регионализација БиХ (РС). Компарација развојних процеса</i></p>
--

Методe наставe и савладавање градива:

Предавање, теоријске вјежбе, теренско-практични рад, семинарски рад и консултације. Предавања и вјежбе: интерактивна настава

Литература:

1. Стаменковић С. и Бачевић М. (1992): Географија насеља, Географски факултет, Београд
2. Ćurčić S. (1992): Geografija naselja, Institut za geografiju PMF, Novi Sad (dio knjige)
3. Степић М-Јаћимовић Б.(2006), Јантар група, Земун (одабрана поглавља)
4. Цвијић Ј. (1894): Упутства за проучавање села у Босни и Херцеговини, Босанска вила
5. Vresk M. (2002): Grad i urbanizacija, Školska knjiga, Zagreb
6. Vresk M. (2002): Urbani sistemi u svijetu, Školska knjiga, Zagreb (odabrana poglavlja)
7. Грчић М – Слукан. (2006): Глобални градови , Географски факултет, Београд, Географски факултет „Ломоносов“, Москва(одабрана поглавља)
8. Мандић М. (2007): Неки аспекти развоја сеоских насеља у Републици Српској, Зборник радова научног скупа, Београд-Бања Лука
9. Мандић М.(2012): Поимање и карактеристике руралности и урбаности у Босни и Херцеговини, гласник, св.16, Географско друштво Републике Српске, Бања Лука, стр.75-90.
10. Мандић М. (Гропросторне посљедице развоја Републике Српске у контексту промјена у насеобинском систему, Демографска политика Републике Српске - стварност и потребе, Научни скупови, књ. XXXIV, Академија наука и умјетности РС, Бања Лука, стр. 53-70.
11. Карактеристике савременог урбаног развоја Бање Луке, Демографија, књ. IX, Институт за демографију Географског факултета Универзитета у Београду, стр. 167-179.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Похађање наставе - 5 бодова; Колоквијум – 20 бодова; Семинарски рад (презентација) – 15 бодова; Усмени испит – 60 бодова.

Похађање наставе	2	Домаћи задатак	Завршни испит	15
Активност на настави	3	Колоквиј	20	60

Посебна назнака за предмет:

-

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Мира Мандић, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ	
	ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ	
	Додипломске академске студије	
Студијски програм(и):	Географија	

Назив предмета	Ревитализација руралних подручја			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
-	Изборни	7	2	2
Наставници	Др Мира Мандић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Услов за слушање предмета је одслушан предмет Географија насеља . Услов за приступање испиту је положен предмет Географија насеља .	Одслушан и положен предходни испит

Циљеви изучавања предмета:
Усвајање научно-фундираних знања о карактеристикама руралног простора, факторима развоја и могућностима валоризације. Комплексна анализа развојних ограничења, развојних могућности (природно-географска основа, становништво, насеобински систем, инфраструктура) у функцији ревитализације руралних подручја

Исходи учења (стечена знања):
Усвајање релевантних и примјењивих знања о развојним могућностима руралних подручја. Усвојене методе и технике истраживања у функцији валоризације и инструменти функционалне организације и ревитализације руралног простора у циљу смањивања развојних разлика.

Садржај предмета:
<ol style="list-style-type: none"> Појам и карактеристике руралног простора; Карактеристике проблемских подручја Карактеристике насеобинске мреже руралног простора Босне и Херцеговине (Републике Српске) Размјештај становништва и структурална обиљежја Карактеристике инфраструктурне опремљености руралног простора БиХ (РС) Карактеристике привредног и социоекономског развоја БиХ (РС) Комплексна валоризација природногеографских и антропогеографских потенцијала руралних подручја Располагање природним ресурсима у функцији ревитализације руралних подручја Мјере демографске политике у функцији ревитализације руралних подручја Мјере правне, социјалне и економске политике у функцији ревитализације Физичка инфраструктура као инструмент ревитализације руралних подручја Друштвена инфраструктура као инструмент ревитализације руралних подручја и смањивања развојних разлика Реорганизација мреже насеља у функцији ревитализације и развоја проблемских подручја Стварање психолошког и социјалног амбијента Улога државе и локалне заједнице у ревитализацији руралних подручја Стратегија руралног развоја Републике Српске, пракса у Европској Унији

Методе наставе и савладавање градива:
Предавање, теоријске вјежбе, теренско-практични рад, семинарски рад и консултације. Предавања: интерактивна настава

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> Симоновић Ђ. и Рибар М. (1993), Уређење сеоских територија и насеља, Београд (одабрана поглавља) Степић М. и Јаћимовић Б. (2006), Основи аграрне географије, Земун (одабрана поглавља) Мандић М. (2015): Геопросторне последице развоја Републике Српске у контексту промјена у насеобинском систему, Демографска политика РС- стварност и потребе, Научни скупови, књ. XXXIV, Академија наука и умјетности РС, Бања Лука, стр. 53-70

Облици провјере знања и оцјењивања:
Похађање наставе - 5 бодова; Колоквијум – 20 бодова; Семинарски рад (презентација) – 15 бодова; Усмени испит – 60 бодова.

Похађање наставе	2	Домаћи задатак	Завршни испит	15
Активност на настави	3	Колоквиј	20	60

Посебна назнака за предмет:
-
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Мира Мандић, ванредни проф.